

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **J. V.**, zastoupený JUDr. Miroslavou Dekanovou, advokátkou se sídlem Kralická 3/1007, Praha 10, proti žalovanému: **Krajské státní zastupitelství v Praze**, se sídlem Husova 11, Praha 1, proti vyrozumění žalovaného ze dne 31. 3. 2008, čj. KZN 2212/2008-12, o přezkoumání postupu státního zástupce, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2008, č. j. 2 Ca 14/2008 - 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti vyrozumění Krajského státního zastupitelství v Praze (dále jen „žalovaný“), ze dne 31. 3. 2008, čj. KZN 2212/2008-12. V tomto vyrozumění žalovaný oznámil stěžovateli, že na základě jeho podnětu byl přezkoumán postup policejního orgánu ve věci jeho fyzického napadení. Státní zástupce se zabýval námitkami stěžovatele, přičemž dospěl k závěru, že rozhodnutí

policejního orgánu o odevzdání věci ve smyslu ustanovení § 159a odst. 1 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), odpovídá zjištěným okolnostem. S ohledem na skutečnosti vyplývající ze spisového materiálu žalovaný shledal postup státního zástupce správným.

Stěžovatel označil za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Nesouhlasí s právním názorem soudu, že vyrozumění žalovaného není správním rozhodnutím a podle ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. je soudní přezkum takového úkonu vyloučen. Věcně tvrdí, že žalovaný úkon je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť trestní řád a priori nevylučuje soudní přezkum správních rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení nečiní tak ani s. ř. s. Pak je na místě zkoumat, zda je takový úkon způsobilý zasáhnout práva jeho adresáta, přičemž stěžovatel je toho názoru, že napadeným úkonem a v předcházejícím řízení bylo do jeho práv zasaženo. S odkazem na články 7 odst. 1, 10 odst. 1, 36 odst. 1 a 2, 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, článek 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a článek 17 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech dovozuje, že se v jeho případě jedná o veřejné subjektivní právo, jehož ochrany se dovolával a tato byla postupem soudu odeprána. Dále stěžovatel uvádí, že žalovaný úkon byl vydán v oblasti veřejné správy, neboť i státní zastupitelství vykonává veřejnou správu, a že byl vydán orgánem moci výkonné, když článek 80 Ústavy České republiky přiřazuje státní zastupitelství k moci výkonné.

Žalovaný žádné vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

Z předložené spisové dokumentace Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Stěžovatel dne 15. 7. 2007 podal ústně na Obvodním oddělení Policie ČR Lysá nad Labem trestní oznámení na pana J. Ve. pro podezření ze spáchání trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 trestního zákona (zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů), kterého se měl podezřelý J. Ve. dopustit tím, že dne 4. 7. 2007 v době od 19:50 hodin do 20:00 hodin před bytovým domem č. 17 v obci Starý Vestec fyzicky napadl stěžovatele tím způsobem, že ho udeřil pěstí do obličeje a způsobil mu zranění, které si vyžádalo hospitalizaci v nemocnici Nymburk od 5. 7. 2007 do 13. 7. 2007 s tím, že dle lékařské zprávy se mělo jednat o otok měkkých tkání hlavy. Policejní orgán v této trestní věci dospěl k závěru, že v posuzovaném případě fyzického napadení stěžovatele nejde o trestný čin, ale mohlo by se jednat o přestupek, a z tohoto důvodu byla trestní věc opatřením policejního orgánu ze dne 7. 11. 2007 podle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu odevzdána Městskému úřadu Lysá nad Labem k projednání přestupku.

Z podnětu stěžovatele ze dne 10. 12. 2007 přezkoumal postup a rozhodování policejního orgánu státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Nymburku, přičemž dospěl k závěru, že postup policejního orgánu byl v souladu se zákonem, není dáno podezření ze spáchání trestného činu a odevzdání trestní věci bylo důvodné. Podnět stěžovatele byl proto odložen, o čemž byl stěžovatel vyrozuměn přípisem ze dne 2. 1. 2008. Stěžovatel následně požádal o přezkoumání postupu a rozhodování státního zástupce v uvedené trestní věci žalovaného. Ten shledal postup státního zástupce Okresního státního zastupitelství zákonným a podnět jako nedůvodný odložil. O způsobu vyřízení svého podnětu byl stěžovatel vyrozuměn sdělením ze dne 31. 3. 2008.

Tento úkon žalovaného stěžovatel napadl žalobou ve správním soudnictví. Namítl, že postrádá dostatek důvodů rozhodnutí, minimálně v jedné své části je nepřezkoumatelný, skutkový stav je v rozporu se skutečností a nemá podle obsahu spisu ani oporu v provedeném šetření. Krajský soud v Praze, jemuž byla žaloba adresována, věc usnesením postoupil městskému soudu, jako soudu místně příslušnému, který žalobu stěžovatele kasační stížností napadeným usnesením odmítl. V jeho odůvodnění konstatoval, že sdělení žalovaného ze dne 31. 3. 2008 není správním rozhodnutím, neboť zde žalovaný nemohl vystupovat jako správní orgán, vystupoval jako orgán činný v trestním řízení při výkonu dohledu dle § 12d a § 16a zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož sdělení žalovaného není správním rozhodnutím, je vyloučeno z přezkoumání dle ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. Jedná se o neodstranitelnou podmínku řízení, která má za následek odmítnutí návrhu dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Stěžovatel opírá kasační stížnost o důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Poukazuje na nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Obsahově námitky tomuto určení odpovídají. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen "správní orgán").*

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.*

Shodnou právní otázkou, která je předmětem sporu v projednávané věci, se Nejvyšší správní soud již zabýval, a to např. ve svém rozsudku ze dne 27. 10. 2005, č. j. 6 As 58/2004 - 45, kde konstatoval: „soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (§ 4 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.), dále o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, kompetenčních žalobách (§ 4 odst. 1 písm. b/ až d/ s. ř. s.) a ve věcech volebních, politických stran a politických hnutí (§ 4 odst. 2 s. ř. s.).

Činnost veřejné správy vykonávají subjekty k tomu oprávněné na základě zákona. Správní akty jsou jednostranné správní úkony, které v jednotlivých případech autoritativně řeší právní poměry určitých adresátů. Jsou výrazem vrchnostenské správy. Právní význam správního aktu spočívá v tom, že je bezprostředně zaměřen na vyvolání právních účinků, spočívajících ve vzniku, změně nebo zániku a nebo v autoritativním potvrzení vztahu správního práva.

Státní zastupitelství však není takovým orgánem, který by mohl rozhodovat ve správním řízení o právech a povinnostech fyzických či právnických osob. Působnost státního zastupitelství je vymezena v části druhé zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v platném znění. Podle § 4 a § 5 uvedeného zákona státní zastupitelství podává jménem státu obžalobu v trestním řízení a plní povinnosti, které mu v souvislosti s tím trestní řád ukládá, dále je oprávněno podat návrh na zahájení občanského soudního řízení jen v případech, které stanoví zákon. Další působnost stanoví v trestním řízení trestní řád a v občanskoprávním řízení občanský soudní řád.

Tento zákon tedy vůbec nepředpokládá, že by státní zastupitelství jakkoliv rozhodovalo podle předpisů ve správním řízení, tedy v žádném případě není založena pravomoc ve správním řízení rozhodovat o právech a povinnostech. Ani z Ústavy České republiky nelze dovozovat charakter státního zastupitelství jako orgánu správního, neboť i článek 79 výslovně uvádí právní poměry ministerstva a jiných správních úřadů na rozdíl od článku 80, který se zabývá další institucí, a to státním zastupitelstvím. Přestože státní zastupitelství je v Ústavě zařazeno k moci výkonné, nejedná se o vykonavatele veřejné správy ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť při výkonu své působnosti vystupuje jako nezávislý a nestranný státní orgán. Jedná se o zvláštní druh státního orgánu, který se od správních úřadů odlišuje druhem činnosti, tj. zastupování veřejné žaloby, odlišnost je možno dále odvodit z jeho nezávislosti.

V daném případě státní zastupitelství vystupovalo jako orgán činný v trestním řízení, a nikoliv jako správní orgán ve smyslu již uvedeném, a toto trestní řízení není veřejnou správou. Podle článku II odst. 2 Listiny základních práv a svobod lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem který zákon stanoví; správní procesní předpis se soudním přezkumem zákonnosti (soudní řád správní) přitom vylučuje pravomoc správního soudu v trestním řízení. Pokud se stěžovatel domnívá, že rozhodnutí státního zástupce není v souladu s právními předpisy, musí své námitky uplatnit v rámci soustavy státních zastupitelství podle zákona č. 283/1993 Sb., jak byl o tom ostatně již poučen krajským soudem.

Lze tedy uzavřít, že napadené usnesení státního zástupce bylo úkonem orgánu činného v trestním řízení, a správní soud proto nemá pravomoc posuzovat a přezkoumávat zákonnost tohoto úkonu. Krajský soud proto postupoval správně, když v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. žalobu stěžovatele odmítl.“

V projednávané věci stěžovatel nepodal stížnost proti usnesení policejního orgánu, ale podnět k přezkoumání jeho postupu, resp. následně podnět k přezkoumání postupu státního zástupce, který se zabýval prvním podnětem, a dospěl k závěru, že rozhodnutí policejního orgánu odpovídá zjištěným okolnostem. Proto je vhodné jen v podrobnostech korigovat odůvodnění kasační stížností napadeného usnesení v tom smyslu, že stěžovatel nepodal stížnost proti rozhodnutí, ale podnět k prověření postupu. Přesto závěry, k nimž Nejvyšší správní soud dospěl ve výše citovaném rozsudku č. j. 6 As 58/2004 - 45, jsou plně aplikovatelné i na projednávanou věc, neboť z pohledu § 4 s. ř. s. nelze činit rozdíl mezi procesní formou podání účastníka trestního řízení a odpovědi státního zastupitelství.

Nejvyšší správní soud neshledal důvod k odchýlení se od existující judikatury, která dává odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti stěžovatele, tj. i v jím napadené věci se domáhal přezkumu aktu vydaného státním zastupitelstvím nikoliv z pozice správního orgánu ve správním řízení, ale jako orgánem činným v trestním řízení.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému usnesení městského soudu důvodnými. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2009

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu